

Nabokommunerne ligger der desuden Elektricitetsværker, der have Lov til at sende Elektricitet ind til København. I samme Øjeblik København holder saa høj en Pris, at de andre Kommuner kunne være tjente med at sende deres Elektricitet herind gennem Stærkstrømsanlæg, ville de sandsynligvis gøre det. Nej, det er ikke Monopoler, her er Tale om; det er Handel med og Produktion af Varer, der ikke ere monopoliserede, og hvor Prisen bestemmes ud fra andre Synspunkter. Jeg vil ogsaa her bede de Herrer erindre, at disse Priser ikke ere forhøjede, de have været saadan gennem en Aarrække, de ere snarere blevne nedsatte, og Priserne ere ingenlunde højere, end hvad man tager i Nabokommunerne for den samme Vare. Der kan følgelig ikke være Tale om at sammenstille Prisen for disse Varer med den Pris, som Staten opkræver af sine monopoliserede Virksomheder. Hvis man endelig vil foretage en Sammenligning, har man ganske vist i Staten Virksomheder, hvor en saadan kan foretages. Staten er saaledes Producent af Klæde ude paa Usseførd Fabrik. Hvis Staten forhøjer sine Priser ud fra almindelige Handelssynspunkter for, hvad man kan faa for Klæde, kan jeg forsikre de Herrer om, at jeg aldrig vil betegne det som en indirekte Afgift. Paa samme Maade, hvis Staten forhøjer sine Priser paa Krudt fra Donse Krudtværk. Det vil aldrig kunne blive en indirekte Afgift. Det ærede Medlem, der sidder her foran mig (Pinstrup), nævnede, da jeg omtalte disse Ting, Vand. Men Skat paa Vand opkræver Kommunen ikke i Kraft af en Bestemmelse, som den har givet, men ifølge en Lov, der er givet af den lovgivende Myndighed. For øvrigt tror jeg, man kan sige, at Vand, leveret af Kommunen gennem Vandværker, vil være adskilligt billigere end det Vand, man kunde tilvejebringe ved selv at grave Brønde. Vandskatten er ikke andet end Vederlag for et Gode, og da den Skat har bestaaet siden 1857, kan der overhovedet ikke her være Tale om Forhøjelse af en indirekte Skat. Hvis vi søgte Staten om at faa Lov til at forhøje Skatten paa Vand, kunde der være Tale om at bebrejde os noget.

Man gaar saa stadig videre i Forsvaret for denne Politik, og det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager) har fundet frem Venstres Program af 1889. Nu vil jeg bede ærede Medlemmer erindre, at det er noget nyt at fremdrage dette Program

af 1889. Vi have talt om Venstres Program af 1872. Vi have talt om Venstre-reformpartiets Program og siden om det nydannede Venstres Program, men Programmet af 1889 har været ude af Diskussionen i mange Aar. Hvor kan det da være, at det pludselig dukker op, at man pludselig finder dette Program frem, der mig bekendt ikke har spillet nogen større Rolle i vort politiske Liv? Det er vistnok vedtaget af Venstres Organisation i det Aar. Nuvel, jeg har ikke noget imod at henholde mig til dette Program; jeg tror, at der i dette Program er meget Slægtskab med det radikale Venstres senere skrevne Program; men det ærede Medlem fra Esbjerg, der jo nu har hentet dette Program frem, er altsaa en Tilhænger af det? Jeg spørger det ærede Medlem fra Esbjerg og beder ham bekræfte, at han er en Tilhænger af dette Program af 1889. (Slebsager: Ja, angaaende dette Punkt!). Angaaende dette Punkt er det ærede Medlem altsaa en Tilhænger af Programmet af 1889. Jeg forstaaer saa udmærket godt, hvorfor han ikke udstrækker sin Velvillie til hele Programmet, og jeg forstaaer ogsaa saa uhyre godt, hvorfor dette Program først nu er blevet gravet op, og hvorfor man ikke har haft Brug for det i de sidste Aar. Sagen er, at der aldrig har været affattet et mere antimilitaristisk Program end dette Program af 1889; Modstanden mod Militærudgifterne gaar som den røde Traad gennem hele dette Program, overalt hvor man kan komme til, er der indskudt en Bemærkning mod de militære Udgifter. Man taler om Erhvervslivet og siger: „Statens disponible Midler bør med Iagttagelse af al fornuftig Økonomi anvendes til Fremme af Foranstaltninger, som have Betydning for Folkets Erhvervsvirksomhed“, og der fortsættes „og ikke til uproduktive, navnlig militære Foranstaltninger“. Saa taler man om Toldafgifterne og kræver Nedsættelse og tilføjer: „Den heraf følgende Nedgang i Toldindtægterne bør mødes med Indskrænkning i Militærudgifterne“. Saa kommer det lille Programpunkt, som det ærede Medlem har Brug for og slutter sig til: Bemærkningen om, at man under visse Omstændigheder kan være med til Ølskat og Brændevinsskat. Men det ærede Medlem følger her sin Konseilspræsident. Han bryder af ved et Komma, lader, som om der staaer Punktum og stryger Slutningsbemærkningen. (Slebsager: Jeg sluttede ved et Punktum). Nej, jeg staaer med Programmet her, og der staaer: „... kan